

Βρυξέλλες, 6 Ιουνίου 2025
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	6 Ιουνίου 2025
Αποδέκτης:	κα Th��g��se BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	C(2025) 3580 annex
Θ��μα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την προτεραιότητα στην αποδοτική χρήση των υδάτων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - C(2025) 3580 annex.

σνημμ.: C(2025) 3580 annex

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την προτεραιότητα στην αποδοτική χρήση των υδάτων

Βασικές πρακτικές αποδοτικής χρήσης των υδάτων για την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών της προτεραιότητας στην αποδοτική χρήση των υδάτων

1) Καλύτερος έλεγχος του πόρου

Διατήρηση ακριβών και επικαιροποιημένων υδατικών ισοζυγίων με βάση τις διαθέσιμες κατευθυντήριες γραμμές¹ και συνυπολογισμός των εν λόγω ισοζυγίων νερού στις αποφάσεις σχεδιασμού που επηρεάζουν την κατανάλωση νερού και τα μέτρα εξοικονόμησης νερού. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να εξεταστούν οι ακόλουθες ενέργειες:

- 1) Καθιέρωση και συνεχής παρακολούθηση της απόληψης, των απωλειών και της επιστροφής των υδάτων σε όλα τα υδατικά συστήματα κάθε λεκάνης απορροής ποταμού, και προώθηση της ψηφιακής μέτρησης των υδάτων για την απόληψη και τις απορρίψεις υδάτων. Οι φορείς ύδρευσης θα πρέπει να δημοσιοποιούν συχνά έγγραφα και δεδομένα σχετικά με τις μεταβολές στο υδατικό ισοζύγιο και την ποιότητα των υδάτων.
- 2) Στον τομέα της δημόσιας ύδρευσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η κατανάλωση νερού μετράται χωριστά για κάθε κτίριο και, στην περίπτωση των συνιδιοκτητών, για κάθε επιμέρους διαμέρισμα. Η χρήση έξυπνων μετρητών θα πρέπει να ενθαρρύνεται όταν απαιτείται η υποβολή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο για πρόσθετη βελτίωση της αποδοτικότητας, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την επένδυση αξιόλογη.
- 3) Καθορισμός οικολογικών ροών² επιφανειακών υδατικών συστημάτων, λαμβανομένων επίσης υπόψη των αναγκών των συστημάτων υπόγειων υδάτων, σε όλες τις λεκάνες απορροής ποταμών, προκειμένου να είναι γνωστός ο μέγιστος όγκος βιώσιμων απολήψεων, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για την ορθολογική και αποδοτική χρήση των υδάτων. Ο μέγιστος όγκος βιώσιμων απολήψεων θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των μη καταναλωτικών χρηστών και τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας. Επιδίωξη διασυνοριακού συντονισμού για τη δημιουργία οικολογικών ροών για ποταμούς που διασχίζουν τα σύνορα, ώστε να αποφευχθούν συγκρούσεις που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν μια αποτελεσματική προσέγγιση της κατανάλωσης του νερού. Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των οικολογικών ροών μέσω της συστηματικής εξέτασής τους στους όρους των αδειών για τα ύδατα.
- 4) Επαρκής αξιολόγηση, με βάση τα διαθέσιμα έγγραφα καθοδήγησης³, της εισροής αλμυρών και άλλων υδάτων και των αναγκών σε νερό των εξαρτώμενων χερσαίων

¹ Βλ. κοινή στρατηγική εφαρμογής (CIS) στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαίσιου για τα ύδατα, έγγραφο καθοδήγησης αριθ. 34 για τα υδατικά ισοζύγια, η οποία είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

² Βλ. έγγραφο καθοδήγησης CIS αριθ. 31 για τις οικολογικές ροές, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

³ Βλ. έγγραφο καθοδήγησης CIS αριθ. 18 για την αξιολόγηση της κατάστασης και των τάσεων των υπόγειων υδάτων, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

οικοσυστημάτων και των συναφών υδάτινων οικοσυστημάτων που συνδέονται με τα συστήματα υπόγειων υδάτων. Υπεύθυνη εφαρμογή, μέσω ολοκληρωμένης εκτίμησης κινδύνου, των τεχνικών διαχειριζόμενης αναπλήρωσης υδροφόρου ορίζοντα⁴.

- 5) Διασφάλιση ότι οι άδειες απόληξης υδάτων για επιφανειακά και υπόγεια ύδατα λαμβάνουν υπόψη τις προβλέψεις για την κλιματική αλλαγή που συνυπολογίζουν την αβεβαιότητα για την πρόβλεψη μελλοντικών αλλαγών στο υδατικό ισοζύγιο και τακτική ευθυγράμμιση των αδειών για τα ύδατα ώστε να αποφεύγεται η υπεραπόληψη.⁵ Διασφάλιση ότι το σύστημα αδειοδότησης της απόληξης είναι επαρκώς ευέλικτο, λαμβανομένων επίσης υπόψη των σημαντικών εποχικών διακυμάνσεων, κατά περίπτωση. Αποφυγή υπερβολικά μεγάλων χρόνων αδειοδότησης ώστε να καθίσταται εφικτή η ευέλικτη προσαρμογή υπό το πρίσμα των μεταβολών στο υδατικό ισοζύγιο. Εφαρμογή κατάλληλης τιμολόγησης των υδάτων για τη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης τους. Θέσπιση επαρκώς αποτρεπτικών κυρώσεων για παράνομες, μη καταχωρισμένες ή μη επιτρεπόμενες απολήψεις και απορρίψεις υδάτων.
- 6) Διασφάλιση ότι τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού περιλαμβάνουν «υδατικά ισοζύγια» και ότι η κατανάλωση νερού ποσοτικοποιείται ανά κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα, ώστε να διευκολύνεται ο σχεδιασμός μέτρων αποδοτικότητας με βάση εκτιμήσεις για το εναπομένον δυναμικό εξοικονόμησης νερού. Ενσωμάτωση πτυχών διαχείρισης του κινδύνου ξηρασίας στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και προετοιμασία για τον κίνδυνο παρατεταμένης ξηρασίας.
- 7) Διασφάλιση ότι η αυξημένη αποδοτική χρήση του νερού οδηγεί σε ανθεκτικότητα μέσω της μικρότερης κατανάλωσης νερού. Για τον σκοπό αυτόν:
 - εφαρμογή της αρχής της ανάκτησης του κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος, ώστε όλοι οι χρήστες νερού και οι τομείς χρήσης ύδατος να συμβάλλουν επαρκώς στην κάλυψη του κόστους των υπηρεσιών ύδατος·
 - διασφάλιση ότι οι πολιτικές τιμολόγησης του νερού παρέχουν επαρκή κίνητρα για την αποδοτικότερη χρήση των υδάτινων πόρων με βάση την οικονομική ανάλυση που απαιτείται βάσει του παραρτήματος III της οδηγίας 2000/60/EK⁶.
 - καλύτερη και ευρύτερη χρήση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και της αρχής της προφύλαξης, εξάλειψη των επιβλαβών περιβαλλοντικών επιδοτήσεων και διασφάλιση οικονομικά προσιτών, δίκαιων και ισότιμων μηχανισμών τιμολόγησης για όλους τους χρήστες νερού.

Τα κράτη μέλη μπορούν, στο πλαίσιο αυτό, να λαμβάνουν υπόψη τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις της ανάκτησης του κόστους, καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες της ή των περιοχών που επηρεάζονται.

⁴ Βλ. έγγραφο καθοδήγησης CIS αριθ. 39 για τη διαχειριζόμενη αναπλήρωση υδροφόρου ορίζοντα, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

⁵ Βλ. έγγραφο καθοδήγησης CIS αριθ. 24 για τη διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού και την κλιματική αλλαγή, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

⁶ Βλ. έγγραφο καθοδήγησης CIS αριθ. 1 για τα οικονομικά και το περιβάλλον, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Διασφάλιση πλήρους διαφάνειας των πολιτικών τιμολόγησης του νερού, ιδίως όσον αφορά το επίπεδο των τιμολογίων, τη χρήση των κονδυλίων και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διατήρηση των υδάτινων πόρων. Ως ορθή πρακτική, αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται και σε άλλους τομείς πέραν της επεξεργασίας του πόσιμου νερού και των αστικών λυμάτων.

2) Αποδοτικότητα μεταφοράς

Ενίσχυση της διαχείρισης των διαρροών νερού ως ουσιώδους μέρους της λειτουργικής διαχείρισης των συστημάτων παροχής νερού και προτεραιοποίηση στις επενδύσεις για την ταχεία αντιμετώπιση των διαρροών, εστιάζοντας στις περιοχές παροχής στις οποίες παρατηρείται μεγαλύτερη ανάγκη και με χρήση όλων των διαθέσιμων χρηματοδοτικών ευκαιριών και εργαλείων της Ένωσης.

3) Αποδοτικότητα αποθήκευσης

- α) Προτεραιότητα σε μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων⁷ στο έδαφος, τα δάση, τα υπόγεια ύδατα και τους υγρότοπους, τα οποία μειώνουν την εξάτμιση σε σύγκριση με την αποθήκευση νερού πάνω από το έδαφος σε τεχνητούς ταμιευτήρες.
- β) Τακτική συντήρηση τεχνητών ταμιευτήρων, μεταξύ άλλων με οριοθέτηση της χρηματοδότησης για την περιοδική απομάκρυνση των ιζημάτων και την πρόληψη διαρροών.
- γ) Βελτιστοποίηση της διαχείρισης των αστικών υδάτων μέσω της «αξιοποίησης των όμβριων υδάτων» και άλλων μορφών φυσικής συγκράτησης των υδάτων, και επιτάχυνση της εφαρμογής μέτρων για την πρόληψη των υπερχειλίσεων λόγω νεροποντής⁸.

4) Αποδοτικότητα χρήσης

- α) Προώθηση της υιοθέτησης των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών, πρακτικών και υπηρεσιών για τη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης της κυκλικότητας.
- β) Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης των λυμάτων πέραν της άρδευσης, μεταξύ άλλων στη βιομηχανία, την ενέργεια και τον τομέα της δημόσιας ύδρευσης, με παράλληλη πρόληψη των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία και λαμβανομένων υπόψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των μειωμένων ροών επιστροφής σε λεκάνη απορροής ποταμού.

5) Χρηστή διακυβέρνηση

⁷ Βλ., για παράδειγμα: «A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe, Capturing the multiple benefits of nature-based solutions» (Οδηγός για την υποστήριξη επιλογής, σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων φυσικής συγκράτησης υδάτων στην Ευρώπη – Αξιολογώντας τα πολλαπλά οφέλη των λύσεων με γνώμονα τη φύση), που είναι διαθέσιμο [εδώ](#): την τεχνική έκθεση CIS αριθ. 82 «Natural Water Retention Measures» (Μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων)», που είναι διαθέσιμη [εδώ](#): και το έγγραφο του Κοινού Κέντρου Ερευνών «Nature-based solutions for agricultural water management» (Λύσεις που βασίζονται στη φύση για τη διαχείριση των γεωργικών υδάτων), που είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/3019.

- α) Ανάπτυξη συστημάτων κατανομής του νερού τα οποία να είναι διαφανή και διαθέτουν μηχανισμό διακυβέρνησης χωρίς αποκλεισμούς για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας για τους ενδιαφερόμενους χρήστες νερού, συμπεριλαμβανομένων των μη καταναλωτικών χρηστών, προωθώντας παράλληλα τη βιωσιμότητα, τη δικαιοσύνη και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά τον σχεδιασμό μηχανισμών κατανομής νερού, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το δυναμικό εξοικονόμησης νερού των τομέων και των περιφερειών.
- β) Ανάπτυξη ή διατήρηση ειδικών κοινωνικών πολιτικών προς όφελος των χρηστών νερού με χαμηλό εισόδημα και/ή των ευάλωτων/περιθωριοποιημένων ατόμων για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση για όλους, όπως απαιτείται από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 και την οδηγία (ΕΕ) 2024/3019.

6) Κατάρτιση και ευαισθητοποίηση

- α) Αύξηση των δεξιοτήτων και κατάρτιση των αρχών διαχείρισης των υδάτων, καθώς και των αρχών που είναι αρμόδιες για τους τομείς που χρησιμοποιούν νερό, ώστε να διευκολυνθούν στην εφαρμογή της αρχής της προτεραιότητας στην αποδοτική χρήση των υδάτων για την ενθάρρυνση της μείωσης της κατανάλωσης νερού.
- β) Στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας, βελτίωση των δεξιοτήτων και ενίσχυση των γνώσεων σχετικά με όλες τις πτυχές της αποδοτικής διαχείρισης των υδάτων στους τομείς που χρησιμοποιούν νερό. Ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τη σημασία της εξοικονόμησης νερού, με παράλληλη παροχή της δυνατότητας να ενεργούν με πιο βιώσιμο τρόπο με βάση τις κατά τόπους συνθήκες. Αυτό περιλαμβάνει επίσης την παροχή διαφάνειας για τους καταναλωτές και τους πολίτες σχετικά με την κατανάλωση και τη διαχείριση του νερού σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 2020/2184 και το άρθρο 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/3019.
- γ) Προώθηση της καλύτερης ενημέρωσης των καταναλωτών και αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με το υδατικό αποτύπωμα των καταναλωτικών προϊόντων και υπηρεσιών με τη χρήση εργαλείων, όπως το οικολογικό σήμα της ΕΕ και το ψηφιακό διαβατήριο προϊόντος βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1781 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹.

7) Διεθνής διάσταση

- α) Ενσωμάτωση, κατά περίπτωση, των αρχών και των στόχων της παρούσας σύστασης στον σχεδιασμό της τεχνικής και χρηματοδοτικής στήριξης προς τις χώρες-εταίρους.
- β) Ενίσχυση της συνεργασίας με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και η Παγκόσμια Τράπεζα, καθώς και με τον ιδιωτικό τομέα, για την προσέλκυση μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε πρωτοβουλίες αποδοτικής χρήσης των υδάτων σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής Global Gateway της ΕΕ¹⁰.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1781 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1542 και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/125/ΕΚ (ΕΕ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με τίτλο «Global Gateway» [JOIN(2021) 30 final].

- γ) Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με την εφαρμογή των αρχών και των στόχων της παρούσας σύστασης και στήριξη της ανθεκτικότητας των υδάτων και της αποδοτικής χρήσης των υδάτων στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας.